

**Základní etapy vývoje integračního procesu v Evropě v rámci
ES/EU (ekonomické a politické faktory)**

Dopady do politik EU

Prof. Jakš

Evropská ekonomická integrace a Politiky EU

Jarní semestr 2010/2011

MUP Praha

(denní a distanční studium)

**1. Etapa integračních východisek, formovaných převážně výsledky
II. světové války (1945 – 1951)**

- Role vztahů Francie- Německo
- Ekonomické, politické strategické faktory v Evropě a světě
- Akcent na institucionalizaci míru v Evropě
- Akcent na trvalé odstranění národnostních bariér a půdy pro třenice
- Obava z vlivu Sovětského svazu a jeho rodící se vlivové zóny ve východní a střední Evropě via komun. strany i jinak

**2. Etapa ekonomického a sociálního rozvoje v západní Evropě
a doba mimořádné integrační institucionální dynamiky (1952 –
1973)**

- Ustavení ESUO (1952) a EHS (1958)
- Cíle společného trhu z pohledu podnikatelů i ostatních
- Speciální motivace zakladatelské šestky (Francie, Německo, Itálie, Beneluxu) na založení integračních společenství
- Speciální role zemědělského sektoru – trvá dodnes
- Pozitivní dopady poválečné rekonstrukce a modernizace
- Marshallův plán
- Budování Welfare state, proč akcent na sociální dimenzi?
- Celní unie 1968
- Proč zůstala Velká Británie zpočátku mimo integrační projekt
- 1. rozšíření (o Velkou Británii, Irsko a Dánsko)

3. Etapa stagnace integračního projektu a strukturálních ekonomických strukturálních krizí v ekonomikách členských států ES (1974- 1985)

- Ropný šok a paradoxy jeho dopadů na světovou ekonomiku
- Technologická revoluce, mikroelektronika na postupu
- Noví konkurenti na světových i západoevropských trzích z Japonska a rozvojových zemí
- Sociální dopady, prudký růst nezaměstnanosti v západní Evropě
- Tlak na adaptaci západoevropského průmyslu – pomoc EHS?
- Integrační instituce pomáhají hledat východiska: nové oživení klíčového projektu „Společný trh“ pod novým názvem Single Market (Jednotný vnitřní trh, JVT)
- Odstranit zádrhly v netarifních bariérách; vnitřní cla již dávno odstraněna
- Cecchiniho zpráva o přednostech jednotného vnitřního trhu
- Cílem: volný pohyb osob, zboží, kapitálu osob
- Bílá kniha Komise v roce 1985 – dopady na rozhodování
- Začínají jednání o Schengenu na mezivládní bázi
- 2. rozšíření ES o Řecko (1981), příprava: Španělsko a Portugalsko (1986 ----- vnější atraktivnost projektu trvá, roste!)
- Rozjezd Evropského měnového systému 1979 s cílem vytvořit lepší podmínky pro volný pohyb zboží z iniciativy SRN a Francie (silná marka – slabý frank)

4. Etapa oživení integrační dynamiky (díků JVT) včetně rozšiřování jejího teritoriálního rozměru a vlivu směrem na Jih a na Východ (1985/6- 1992)

- Klíčová role JVT, silná motivace podnikatelské sféry a všech členských států včetně „euroskeptické“ Velké Británie!
- Bílá kniha Komise, Jednotný Evropský akt (1987) usnadnil hlasování kvalifikovanou většinou; jedna z největších reforem smluv!!
- Volný pohyb zboží, služeb, osob, kapitálu v ES jako stěžejní ekonomický integrační cíl – role právních norem klíčová a ty bylo třeba schvalovat v Radě ministrů EU

- Impuls k prohloubení měnové integrace , k vytvoření Evropské hospodářské a měnové unie (1988 – Delorsův výbor): tlak Francie, váhavost Německa
- Maastrichtská smlouva vymezila m.j. pravidla pro fungování EMU včetně opting outů pro VB a Dánsko
- Geopolitické změny v Evropě a ve světě v 1989(rozpad SSSR a jeho sféry vlivu) uvolnily cestu bývalých socialistických států východní a střední Evropy do ES; zájem veřejnosti byl vysoký – bez přemítání o „bruselské hrozbě“.....
- Transformace v mladých demokratických státech s tržní ekonomikou se obvykle spojovala se začleněním „zpátky do Evropy“
- Eurodohody – asociační smlouvy mezi EHS a východoevropskými státy předcházely pozdějším negociačním přístupovým; i EU se musela na rozšíření připravit a reagovat na výhrady své veřejnosti v řadě států.....

5. Etapa formování třpilířové Evropské unie a realizace unie měnové; realizaci bigbangového východního rozšíření EU (1993-2004)

- Finalizace JVT(1992) a Evropské hospodářské a měnové unie
- Maastrichtská kritéria a „plíživá integrace“
- Kodaňská kritéria 1993 vymezila vstupní podmínky pro bývalé socialistické státy i Maltu a Kypr
- Zahájena příprava na vstup do EU včetně přípravy na JVT
- 1995 : přijetí Rakouska, Finska a Švédska do EU
- Rozjezd II.pilíře: společné zahraniční a bezpečnostní a společné bezpečnostní a obranné politiky EU, jen malé krůčky pod tlakem vývoje v postjugoslávském prostoru a snaze snížit závislost na USA
- Institucionální adaptace EU považována za potřebnou: Evropská ústava a posílení role „evropských institucí“; projekt ztroskotl na referendech ve Francii a Nizozemí
- Základní myšlenky přeneseny po složitých jednáních do reformované „Lisabonské smlouvy“
- Bigbangové rozšíření EU z 15 na 25 členů : o Polsko, Česko, Slovensko, Litvu, Lotyšsko, Estonsko, Maďarsko, Maltu, Kypr, Slovinsko). Později Rumunsko a Bulharsko.
- EU 27 má kolem 500 mil.obyvatel: rozšířila se o 20% obyvatel ,ale jen o 5% HDP

© OIE 2010
TECKNAR-OLLE.SE